

Home / Βιβλιοκριτικές / Το πεπρωμένο της Τασούλας

Το πεπρωμένο της Τασούλας

Γράφει η **Τζένη Μανάκη** //

Μάκης Τσίτας «Πέντε στάσεις», εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 75

«Πάντα νευρίαζε για να καλύψει την ενοχή του. Πάντα επίθεση όταν είχε τη φωλιά του λερωμένη. Το θράσος του περίσσευε. Για να λουφάξω. Και τα κατάφερνε. Με τρόμαζε ο τσαμποκάς του».

«Δεν έλεγα λέξη. Από τη μια η ντροπή, απ' την άλλη ο φόβος. Αν καταλάβαινε ότι τους μίλησα, θα έκανε φασαρία. Και θα με έκανε ζημιά. Είχα μάθει για τον πατέρα του και από τότε έτρεμε το φυλλοκάρδι μου».

Η Τασούλα, η "ηρωίδα" της νουβέλας του Μάκη Τσίτα είναι μία από τις χιλιάδες γυναίκες της γενιάς του '70 που αγάπησαν περισσότερο όλους τους άλλους από τον εαυτό τους. Γίνανε θύματα μιας μικρονοϊκής κοινωνίας που θεωρεί καθήκον την αυτοθυσία στον βωμό της υποκρισίας αντί μιας μικρής επανάστασης για ανάκτηση της προσωπικής αξιοπρέπειας, της ελευθερίας της βούλησης, της απαλλαγής από τον φόβο του αφέντη.

Η Τασούλα, μια γυναίκα της ελληνικής επαρχίας είχε ανοιχτούς όλους τους δρόμους μπροστά της για προσωπική ανέλιξη. Όμως την πλάνησε ο έρωτας για έναν άντρα πολύ μεγαλύτερό της, κατώτερο μορφωτικά και οικονομικά. Παράτησε σπουδές και όνειρα και δέθηκε στο άρμα του. Οι αρχικές καλές προθέσεις του χάθηκαν μόλις έγινε δεδομένη. Η μεγάλη οικονομική βοήθεια στο ζεύγος από τους γονείς της εκτιμήθηκε ελάχιστα από τον Θεόφιλο, έναν άντρα - αφέντη, γέννημα της εποχής του, και θύμα της οικογενειακής του κατάστασης.

Η Τασούλα έκανε δυο παιδιά. Ένα κορίτσι και ένα αγόρι. Όλη μέρα αγωνιζόταν για να τα βγάλει πέρα με τις δουλειές του σπιτιού μέχρι που η οικονομική βοήθεια από τους γονείς της περιελάμβανε διαμονή στη Θεσσαλονίκη μαζί με τον όρο συνέχισης των σπουδών της. Έτσι απόκτησε μια οικονομική αυτονομία εργαζόμενη ως νοσοκόμα στο ΑΧΕΠΑ. Για να φθάσει εκεί από το σπίτι διάνυσε **πέντε στάσεις** με το λεωφορείο. Αυτό το κομμάτι της πόλης γνώριζε μόνο η Τασούλα, δεν είχε χρόνο ούτε για βόλτες ούτε για εξερευνησεις, καθόλου για διασκέδαση.

Η σχέση της με τον Θεόφιλο πήγαινε από το κακό στο χειρότερο. Της μιλούσε άσχημα, την έβριζε δηλαδή, και επιπλέον την κεράτωνε. Η Τασούλα υπέμενε γιατί αυτό ήταν το καθήκον κατά την άποψή της. Το γνωστό ανόητο "τι θα πει ο κόσμος" κράτησε τριάντα ολόκληρα χρόνια, με τη ζωή της χαμένη στο βωμό του.

Τι ακριβώς σημαίνει καθήκον; Προφανώς είναι από τις έννοιες που καθένας προσαρμόζει στα μέτρα του, στις αρχές, στις αξίες του. Υπάρχει και η γενικότερη έννοια, που αφορά σε καίριους τομείς της ζωής, που προκύπτει από το Δίκαιο, την Ηθική, την Πατρίδα, την Πίστη ενδοχόμενες, αλλά όχι από την άποψη που έχει η γειτόνισσα, η θεία, και όλοι εκείνοι που δεν θέλουμε να ενοχληθούν από την ευημερία μας. Και κάνουμε τους εαυτούς μας θύματα της άποψης των άλλων για αυτό που θεωρούν εκείνοι καθήκον μας, μέχρι που κάποιες ντροπές, φόβοι, αγανάκτηση και θάρρος, κάνουν ένα περίεργο μείγμα που δημιουργεί έκρηξη.

Αυτό ακριβώς συνέβη στην ηρωίδα του Τσίτα, που ξέρεi μέσα από τα κείμενά του να δίνει πνοή στους ήρωές του, να δημιουργεί ολοκληρωμένους χαρακτήρες, όπως έχουμε διαπιστώσει από το βραβευμένο έργο του **"Μάρτυς μου ο Θεός"**.

Εδώ μας συστήνει έναν αυθεντικό γυναικείο χαρακτήρα με τον οποίο θα ταυτιστούν χιλιάδες αναγνώστριες. Η ηρωίδα του, σαν τις ηρωίδες του Τσέχοφ, σε διαφορετικό χωροχρονικό πλαίσιο, θέλει αλλά δεν μπορεί ν' αντιδράσει. Μέσα της κυριαρχεί το καθήκον, απέναντι στην οικογένεια που δημιούργησε, στα παιδιά της κυρίως! Νιώθει κανείς συμπόνια γι αυτή τη γυναίκα, όπως για όλες τις παρόμοιες γυναίκες που ενώ εργαζόταν, έχουν στα χέρια τη ζωή τους, επιλέγουν να τη θάψουν στον βωμό των προκαταλήψεων.

Η Τασούλα αφηγείται τη ζωή της με θλίψη, με φανερή την εγκαρτέρηση και την απαντοχή των δύσκολων χρόνων που πέρασε κοντά σ' έναν ανάξιο της αγάπης της σύζυγο. Κάποτε έφθασε στα όρια της, συνταράσσεται και συνταράσσει τον αναγνώστη, γιατί ο σύζυγός της είχε ξεπεράσει πλέον κατά πολύ τα δικά του χαλαρά όρια. Το υποδόριο κύμα αγανάκτησης έγινε τσουνάμι, που εκμαίευσε τη λύση.

"Όστε πήγες σε δικηγόρο, ε;"

"Σε πήρε;"

"Με πήρε η σκατοκαριόλα και με απείλησε με εξώδικο".

"Εσύ με ανάγκασες".

"Τίποτα δεν μπορείς να μου κάνεις!"

Γελώ εγώ και λέω: "Σ' το είπα, έχω κρατημένα όλα τα χαρτιά με τις πληρωμές του πατέρα μου".»

Και βέβαια η Τασούλα, όπως όλοι οι καλοί άνθρωποι δεν μένουν για πολύ αγανακτισμένοι... Ξέρουν να συγχωρούν, να συμπαραστέκονται και ίσως ένας καλός τελευταίος λόγος είναι γιατρεία για όσα πέρασαν, ακόμη κι αν δεν μπορούν να εξηγήσουν απόλυτα την ίδια τη συμπεριφορά τους, και μένουν με την απορία: γιατί το έκανα;

«Αλήθεια έλεγα, τον λυπόμουνα. Πώς να σ' το εξηγήσω; Κρατούσα κάποιο επίπεδο, δεν ήθελα να γίνω σαν τα μούτρα του. Με είχε δώσει τόσες πολλές ευκαιρίες κι όμως δεν τα είπα ποτέ. Δεν ήθελα να τον πληγώσω. Ούτε να μάθουν κάτι τα παιδιά μου ήθελα. Αλλά τώρα τα ξέρασα όλα. Να μάθει.»

Όμως ποιος ήταν πραγματικά ο Θεόφιλος; Ποιά παρελθοντικά γεγονότα είχαν διαμορφώσει τον χαρακτήρα του, ποιές συμπεριφορές και ποια αισθήματα έβαζε στη θέση της αγάπης; Ήταν άραγε ειλικρινείς οι τελευταίες δηλώσεις του; Ήταν κι αυτός ένας από αυτούς που δεν κατάφεραν να ξεφύγουν από το παρελθόν... γιατί αυτό όταν είναι κακό, έχει τη συνήθεια να κυνηγάει καταπόδως τον καθένα και μόνον όσοι έχουν τη δύναμη να το αποτινάξουν από πάνω τους, ελευθερώνονται. Συνήθως τα θύματα μετατρέπονται σε θύτες.

Ίσως η δική του ελευθερία να ήταν τα τελευταία λόγια πριν πεθάνει... μαζί με το αίτημά του, που εκείνη πραγματοποίησε, κι αν μη μπορεί να δώσει μια εξήγηση γι' αυτό...

Μάκης Τσίτας

Ο Τσίτας γράφει τη νουβέλα του σε πρώτο πρόσωπο. "Υποδύεται" με αυθεντικότητα την ηρωίδα στην ψυχосύνθεση και την εκφορά του λόγου της απλής λαϊκής καλόκαρδης, γυναίκα στα όρια της, αλλά και όταν τα έχει ξεπεράσει. Μιας γυναίκα σαν τις χιλιάδες που θα ταυτιστούν μαζί της διαβάζοντας ή βλέποντας στο θέατρο τον μονόλογο της Τασούλας, που συγκλονίζει με την έκρηξη της μετά τόσα χρόνια απαντοχής. Μιλά για τη σχέση του ζεύγους μ' ένα ύφος λιτό, καθαρό και βαθύ. Συγκινούν οι χαμηλοί τόνοι και συγκλονίζουν οι εντάσεις που δημιουργούν οι λέξεις για τους παράξενους, μυστηριώδεις τρόπους που αγαπιούνται οι άνθρωποι. Ευρηματικό, μη αναμενόμενο το τέλος που προσθέτει ένα συν στη συγγραφική μαεστρία του Τσίτα.

Κάτω από τον οδυνηρό μύθο του χαρτογραφείται το περίπλοκο των ανθρώπινων σχέσεων και το πως οι οικογενειακοί δεσμοί, ενδέχεται να μας συγκροτήσουν σε αυτόνομα άτομα ή να μας διαλύσουν.

Ίσως καμιά φορά για να εκφραστεί η αγάπη είναι αναγκαία η συχώρηση.

Είμαι βέβαιη ότι πέρα από ένα πολυεπίπεδο κείμενο που θα απολαύσει ο αναγνώστης, ως θεατρικός μονόλογος θα έχει μεγάλη επιτυχία!

Αναζήτηση...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

14.244 ΑΡΘΡΑ

✓ 71ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 70ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 69ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 68ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 67ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 66ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 65ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 64ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 63ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 62ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 61ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ 60ο ΤΕΥΧΟΣ

✓ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΤΕΥΧΗ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Το μυστικό τραγουδι της εβδομάδας (17)

Του Μάρκου Ψυχάρη // Ο Μιχάλης Τσαντίλας σού φέρνει μουσική που γίνεται τοπίο του χώρου σου. Πριν μερικούς μήνες κυκλοφόρησε ένα ε.ρ. που το λένε «What You See Is Just A Lie». Ακούγοντάς το αισθάνεσαι λες και ακούς ορχήστρα

✚ Περισσότερα

Η βροχή και η δυσκολία στην ποίηση

Γράφει ο Θεοχάρης Παπαδόπουλος // «Θροίσματα από το περιβόλι του ουρανού», Βαρβάρα Καγιούλη, Εκδ. Βακχικών Στις μέρες μας, κυκλοφορούν αρκετές ποιητικές συλλογές, που περιέχουν κοινωνική ποίηση ή ποίηση με νοσταλγική διάθεση, όμως, οι περισσότερες αναπαράγουν νοήματα, που έχουν

✚ Περισσότερα

Στη βαριά αδικαιωτή σκιά του Κώστα Κρυστάλλη

Γράφει η Ελένη Γκίκα // Ευάγγελος Αυδίκος «Οδός Οφθαλμιατρείου», εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 216 «Αναζητώ την ψυχή ενός ανθρώπου που ταλαιπωρήθηκε. Που δεν είχε να φάει. Εγώ ο χορτάτος, που είχα την πολυτέλεια να παίξω με την

✚ Περισσότερα

Διήγημα fractal: "Να σμίξουμε"

Του Άγγελου Ποθουλάκη // * Οι καιροί φέρναν αντάρα. Μια ταραχή θαρρείς και είχε διαποτίσει τον αέρα τον ίδιο και τον κλωθογύριζε άστατα, δεξιά και αριστερά, πάνω και κάτω. Και εμείς τον ρουφούσαμε αχόρταγα, διψασμένοι για

✚ Περισσότερα

Υποκειμενικός σπαραγμός

Μου αρέσει! Αρέσει σε 27 χιλ.

Follow 2,667 followers

Κράτα το

To Fractal στο

ΘΕΜΑΤΑ

Δύο ποιήματα

Του Μάνου Μαυρομουστακάκη // * Από το μαύρο στο άσπρο (Η ελπίδα πεθαίνει τελευταία) Ξεπρόβαλε ήλιος λαμπρός και λαίμαργος. Εκεί, στον κόσμο το στερέωμα, υποτακτικός στον κύκλο τής φροντίδας του. Ήταν εκεί. Έθαβε τον θάνατο.

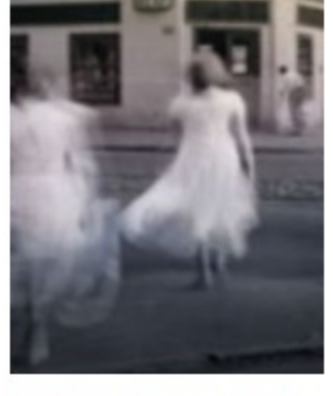
✚ Περισσότερα

Η ωραία κραυγή της σιωπής

Γράφει η Ελένη Γκίκα // «ΤΑ ΣΑΝΔΑΛΙΑ» του Χόρχε Σεμπρούν, Μετάφραση: Αύγουστος Κορτώ, Εκδ. «Εξάντας», σελ 61 «... τυχαίο, ακόμη μια φορά, και το ταλέντο δύο υπάρξεων υποφερτά φρικαλέων σημαδεύουν το πεδίο όπου παίζονται η κωμωδία, η ιλαροτραγωδία

✚ Περισσότερα

«Το δικαίωμα του να είσαι άνθρωπος μέσα σε μια δική σου πατρίδα»

Γράφει η Τζένη Μανάκη // «Στη ζωή νωρίς νυχτώνει», Ελένη Πριοβόλου, εκδ. Καστανιώτη, σελ. 510 «Το ειρηνικό πέρασμα στο σοσιαλισμό είναι ανέφικτο, Άρια», της είπε κάποια στιγμή με τρόπο απόλυτο. «Ο άνθρωπος πρέπει να παιδεύεται για την τελειώση

✚ Περισσότερα

Διήγημα: "Ο θεατής"

Του Ιωσήφ Φίλου // * Ένας χαμογελαστός και αισιόδοξος άνθρωπος γεννήθηκε χρόνια πριν σ' αυτό τον κόσμο. Έτσι ξεκινούσε μια ταινία, της οποίας παρόμοιο περιεχόμενο δεν είχε συναντήσει ποτέ ξανά σε σενάριο. Εκείνη την βραδιά, ο

✚ Περισσότερα